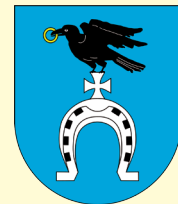

Przegląd Wydarzeń

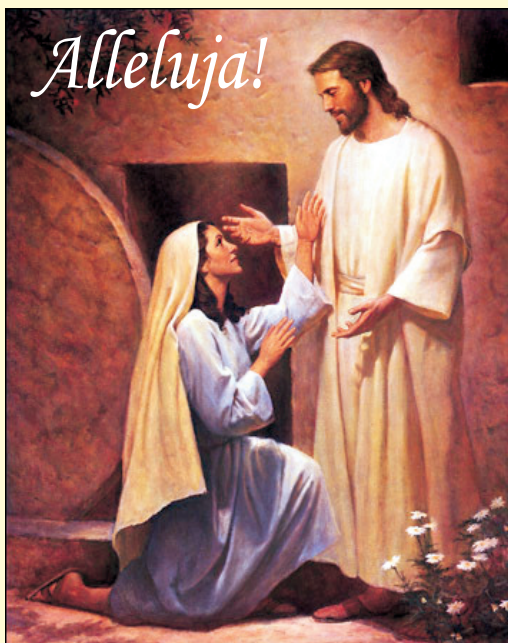

w gminie Ruda-Huta

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

KWIECIEŃ 2022 nr 1 (65)

ISSN 16897943

Z okazji święta Wielkiej Nocy, życzymy, aby Jezus Chrystus nappełnił Państwa mocą Zmartwychwstania, a radość rodzącego się nowego życia dodawała sił i motywacji na cały rok.

By Zwycięzca Śmierci pomnażał wiarę,
zapalił światło nadziei kierujące nas
po ścieżkach życia, a swoją miłością błogosławił
Waszym rodzinom

Potr Śliwa
Przewodniczący Rady
Gminy Ruda-Huta

Kazimierz Smal
Wójt Gminy Ruda-Huta

Konkurs wielkanocny

4 kwietnia 2022 r. komisja konkursowa w składzie: Iwona Matejuk, Marta Walczuk, Marcin Nawrocki zebrała się, aby rozstrzygnąć tegoroczny konkurs wielkanocny. Wśród dzieci i młodzież wzięło udział 122 osoby, a wśród dorosłych 11. - str. 9.

Zjazd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Chełmie

5 lutego 2022 r. w Rudzie-Hucie odbył się Zjazd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Chełmie. - str. 2.

Pomagamy Uchodźcom Wojennym

Po tym jak dwa lata temu, kiedy na świecie zapanowała pandemia COVID-19, gdy rządy wszystkich krajów na świecie wprowadzały rygorystyczne z tym związane mogło się wydawać, że jako społeczeństwo jesteśmy nie najgorzej przygotowani do działań związanych z bezpieczeństwem ludzi.

Jednak gdy wirus osłabł i pojawiło się nowe zagrożenie, tym razem pod pretekstem ćwiczeń wojskowych Rosja i Białoruś jesienią 2021 roku zaczęły straszyć wojną. Nie wielu wierzyło, by było to możliwe, że w tzw. „cywilizowanym świecie” na oczach całego świata ktoś napadł na inny kraj.

Tak się jednak stało 24.02.2022 r. Rosja napadła na Ukrainę.

Już wcześniej, tak jak inne gminy zgodnie z zasadami zarządzania kryzysowego wskazaliśmy miejsce w Rudce dla pobytu 30 osób, których mogliśmy się spodziewać jako uchodźców z terenów objętych wojną. Już 25.02.2022 pierwsi uchodźcy wojenni, tj. matki z dziećmi trafili do nas. Musieliśmy zorganizować wszystko co jest niezbędne do pobytu ludzi. Potrzebne w pierwszym rzędzie były łóżka, materace, pościel, żywność, środki higieniczne i wiele innych rzeczy w tym odzież.

Bliskość przejścia granicznego spowodowała to, że w naszym powiecie znalazło się bardzo dużo uchodźców. Wszyscy pomagali jak potrafili. Wiele rodzin zdecydowało, że przyjmie ludzi pod swój dach.

My, jako gmina, podjęliśmy szereg działań, takich jak organizacja wyżywienia, przyjmowanie darów dostarczanych przez naszych mieszkańców i osoby spoza gminy. Od sponsorów otrzymaliśmy pralki, łóżka, kuchnie gazowe, pościel, koce, ubrania. Znalazły się osoby, które nie szczędząc czasu pomagały w organizowaniu pomocy.

Po kilku dniach pod naszą opieką było już około 40 osób, a w domach prywatnych pod opieką gospodarzy znalazło się około 130 osób.

Dzięki utworzonym przez nas miejscom pobytu dotychczas pomogliśmy w sumie około 80 uchodźcom.

Kiedy część osób wyjechała przygotowaliśmy miejsca pobytu w Hucie Kultury w Rudzie-Hucie i tu przenieśliśmy rodziny z Rudki pozostawiając miejsca dla kolejnych osób, które mogą potrzebować naszej pomocy. Dzieci mogą uczęszczać na zajęcia szkolne. Pierwsze matki podjęły pracę.

Zarządzanie kryzysowe to jeden z obowiązków, jakie prawo nakłada na organy administracji publicznej, a więc także samorządy gminne. Prawo określa jak należy to robić. Wójtowie pozostają do dyspozycji starostów. Całe działanie w województwie koordynuje Wojewoda.

Jak zapewnił nas Wojewoda Lubelski koszty tej pomocy pokrywane są i będą w dalszym ciągu z budżetu państwa.

Przy tej skali ogromną rolę odgrywają wolontariusze. To oni w ogromnej mierze organizują bezpośrednią pomoc, szczególnie na granicy i w miejscach zakwaterowania. Jednak największy ciężar spoczywa na samorządach.

Mam nadzieję, że ten koszmar wojny w Ukrainie jak najszybciej się skończy, a matki i dzieci wrócą do swoich domów, gdzie będą na nich czekać ojcowie.

Jednak jeżeli będzie taka potrzeba naszą powinnością jest pomagać.

Na własne oczy widzimy do czego prowadzi nienawiść.

Bądźmy dla siebie na wzajem dobrzy i okazujmy serce dla potrzebujących.

Dziękuję wszystkim, którzy pomagają. Życzę żebyśmy mogli pomagać, a nigdy nie byli tymi, którzy tej pomocy potrzebują.

Kazimierz Smal
Wójt Gminy Ruda-Huta

Zjazd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Chełmie

5 lutego 2022 r. w Rudzie-Hucie odbył się Zjazd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Chełmie.

W Zjeździe uczestniczyli: druha **Marian Starownik** Prezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP w Lublinie, druha **Grzegorz Szyszko** Dyrektor Zarządu Wykonawczego Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP w Lublinie, ks. dr **Jarosław Szczur** Prawosławny Kapelan Straży Pożarnej Województwa Lubelskiego, ks. **Łukasz Boguta** Kapelan Powiatowy OSP, mł. bryg. **Artur Rutkowski** Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Chełmie, **Jarosław Walczuk** Przewodniczący Rady Powiatu w Chełmie, **Galina Grabarczuk** Dyrektor Sekretariatu Stowarzyszenia Samorządów Euroregionu Bug, **Agnieszka Woszczewska** Zastępca Wójta Gminy Ruda-Huta, **Marcin Woszczewski** Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Rudzie-Hucie, **Marta Kordas** Dyrektor Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta oraz 26 druhow delegatów reprezentujących zarządy gminne OSP, przedstawiciele do władz powiatowych. Podczas Zjazdu podsumowano i oceniono pracę Zarządu Powiatowego w kadencji 2016 – 2021. Zarząd jednogłośnie uzyskał absolutorium. Wybrano 17 osobowy nowy Zarząd oraz Komisję Rewizyjną.

W skład Zarządu weszli: druha **Kazimierz Smal** - prezes, druha **Henryk Gołębiowski** - wiceprezes, druha **Tomasz Szczepaniak** - wiceprezes, druha **Jacek Waszczuk** - wiceprezes, druha **Ewa Huzar** - sekretarz, druha **Joanna Jabłońska** - skarbnik, druha **Zbigniew Narolski** - członek prezydium, druha **Adam Roman** - członek prezydium, druha **Piotr Mielniczuk** - członek prezydium, druha **ksiądz Łukasz Boguta** - członek prezydium, pozostali członkowie zarządu: druha **Artur Rutkowski**, druha **Krzysztof Sinkowski**, druha **Ryszard Staro**, druha **Stanisław Dyczkowski**, druha **Krystyna Deniusz-Rosiak**, druha **Mirosław Mysiak** i druha **Andrzej Rusak**. Skład Komisji Rewizyjnej przedstawia się następująco: druha **Wacław Nafalski** - przewodniczący, druha **Mirosław Świderczuk** - wiceprzewodniczący, druha **Antoni Mroczek** - sekretarz.

Na Zjeździe Wojewódzkim powiat chełmski będą reprezentować delegaci: **Krystyna Deniusz-Rosiak**, **Stanisław Dyczkowski**, **Henryk Gołębiowski**, **Joanna Jabłońska**, **Piotr Mielniczuk**, **Mirosław Mysiak**, **Zbigniew Narolski**, **Andrzej Rusak**, **Adam Roman**, **Krzysztof Sinkowski**, **Kazimierz Smal**, **Ryszard Staro**, **Tomasz Szczepaniak**.

Nowo wybrany Zarząd Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Chełmie wytypował druha **Kazimierza Smala** i druha **Zbigniewa Narolskiego**, jako przedstawicieli do Zarządu Wojewódzkiego.

Ewa Huzar

„Baby, ach te baby...” czyli o obchodach dnia kobiet

Mężczyźni ze Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie zawsze starają się pamiętać o Międzynarodowym Dniu Kobiet i okazać wszystkim Paniom, ile dla nich znaczą. Jest to okazja do miłych spotkań czy gestów.

W tym roku było podobnie. Mężczyźni przygotowali dla kobiet część artystyczną. Igor Psuja wraz z Pawłem Borkowskim okazali się wspaniałymi prowadzącymi, a męski chór z Markiem Tarnowskim na czele, cudownym uzupełnieniem. Wszystkie kobietki małe i duże czuły się wyjątkowo. Śmiechu było mnóstwo, a dzień upłynął w miłej atmosferze.

Agnieszka Suszczyk

Pamiętamy o Powstaniu Styczniowym

20 stycznia 2022 r. grupa 26 uczniów z klas ósmych wzięła udział w nietypowej lekcji historii i patriotyzmu. Po raz kolejny w trakcie corocznego marszu odwiedziła miejsce związane z historią gminy Ruda-Huta, a dokładnie z powstaniem styczniowym.

Tym razem była to łowa i pomnik poświęcony powstańcom walczącym z rosyjskim zaborcą 16 stycznia 1864 r. w bitwie pod Rudnią. Po dotarciu na miejsce, w zwartej kolumnie, pod opieką nauczycieli historii, uczniowie zapalili znicze oraz uczcili minutą ciszy pamięć o tych, którzy walczyli o naszą niepodległość. Wysłuchali także informacji o powstaniu i bitwach na naszym terenie. Na zakończenie wszyscy

udali się na działkę Państwa **Elżbiety** i **Mirosława Bartoszków**, gdzie zorganizowano ognisko integracyjne z pieczeniem kiełbasek. Coroczne marsze młodzieży szkolnej zostały zainicjowane przez dyrektora szkoły, a realizacją zajmuje się GAP czyli Grupa Aktywnych Patriotów.

Krzysztof Opas

„HAZARD? Nie daj się wciągnąć!”

Szkoła Podstawowa w Rudzie-Hucie przystąpiła do akcji, której celem jest podniesienie świadomości o zagrożeniach związanych z uzależnieniem od hazardu i uczestnictwem w nielegalnych grach hazardowych.

13 stycznia 2022 r. funkcjonariuszki Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) **Sylwia Sawicka-Kuś** i **Izabela Kruk-Petruk** przeprowadziły w klasach siódmych i ósmych zajęcia edukacyjne, których celem było podniesienie świadomości osób młodych na temat zagrożeń, jakie niesie ze sobą hazard i uzależnienie od niego. Tematyka zajęć uwzględniła również problem wykorzystywania Internetu przez podmioty

organizujące nielegalne gry hazardowe. Nieświadomi zagrożenia młodzi ludzie traktują hazard w sieci jako niewinną formę rozrywki. Nie bez znaczenia pozostają też emocje gracza związane z rywalizacją. To wszystko sprawia, że hazard online, nawet bez pieniędzy, może być przez młodzież postrzegany jako wciągający i ekscytujący. Jednocześnie osoby niepełnoletnie są bardziej podatne na negatywne zjawiska płynące z Internetu, w tym uzależnienie od hazardu. Uzależnienie takie jest chorobą, której skutki dotyczą nie tylko graczy, ale także ich rodziny i najbliższych. Akcja odbywa się pod honorowym patronatem Ministra Edukacji i Nauki.

Katarzyna Lipiak

Pierwszy dzień wiosny

21 marca 2022r. w Szkole Podstawowej w Rudzie-Hucie uczczono pierwszy dzień wiosny, nazywany również dzień wagarowicza.

By podkreślić ten dzień samorząd uczniowski zorganizował specjalne lekcje w klasach 4-6 oraz apel. Podczas apelu zostały ogłoszone nominacje do wyróżnień wśród nauczycieli oraz uczniów. Na podstawie ankiety przeprowadzonej poprzez platformę internetową uczniowie wyróżnili następujących nauczycieli oraz uczniów w poszczególnych kategoriach. Zwycięzcami zostali: w kategorii Nauczyciel - Dyplomata zwyciężył **Krzysztof Opas**, w kategorii Nauczyciel - Perfekcjonista zwyciężyła **Agnieszka Dąbska**, w kategorii Nauczyciel - Żyła zwyciężyła **Małgorzata Szaniawska-Jabłońska**, w kategorii Nauczyciel - Łuzak **Robert Jokisz**, w kategorii Nauczyciel - Uśmiech wszystko załatwi zwyciężyła **Agnieszka Polak**, w kategorii Nauczyciel - Złoty Biceps zwyciężył **Roman Czwaliński**, w kategorii Nauczyciel - Złoty ciuszek zwyciężyła **Anna Jabłońska**. Uczniów wyróżniono w nastę-

pujących kategoriach: w kategorii Pracus Szlachetny zwyciężyła **Noemi Dąbrowska**, w kategorii Bujak Pospolity zwyciężył **Wojciech Rafalski**, w kategorii Odpisywacz Zaciekły zwyciężyła **Aleksandra Kozak**, w kategorii Żarłacz Śniadaniowy zwyciężył **Oskar Rozmarynowski**, w kategorii Drzemacz Lekcyjny zwyciężył **Jakub Zwołak**, w kategorii Obgryzacz Zaciekły zwyciężył **Błażej Baj**, w kategorii Zaśmiecz Haniebny zwyciężył **Bartłomiej Hurko**, w kategorii Podpowiadacz Zdradliwy zwyciężył **Bartosz Doliński**, w kategorii Gumożu wykretny zwyciężyła **Julia Oziębło**.

Po uhonorowaniu zwycięzców przyszedł czas na pokaz mody. Jako pierwszy zaprezentował swój strój pt. „Wiosenny świt” **Jacek Niewiada**. Kolejne to: „Wiosenny poranek”, doskonały strój na rozpoczęcie dnia, przygotowany przez **Martynę Hawryluk** oraz „Wiosenne szaleństwo” **Magdy Rozmarynowskiej**. „Wiosenna elegancja” to strój wieczorowy **Igora Psuji** w sam raz na wielkie wyjścia oraz „Wiosenna noc” **Julii Bukszyńskiej**. Na zakończenie „Wiosenny Krzyk” zaprezentował **Paweł Borkowski** oraz „Wiosenną Łąkę” **Aneta Kalinowska**.

Po apelu uczniowie mogli skosztować kiełbaski z grilla przygotowanej przez rodziców.

Agnieszka Suszczyk

Powiatowy przegląd pieśni patriotycznej

24 marca 2022 r. uczennica Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie zajęła I miejsce w kategorii klas 7-8 podczas XXI Powiatowego Przeglądu Pieśni i Poezji Powstańczej i Patriotycznej.

W kategorii chłopców i dziewcząt wzięło udział 105 uczestników. Natalia wyśpiewała I miejsce, zdobywając jednocześnie Puchar Starosty Chełmskiego. Zwycięzcy trenowała od opieką **Marka Tarnowskiego**.

Organizatorami przeglądu było Starostwo Powiatowe w Chełmie oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Tadeusza Kościuszki w Wojsławicach-Kolonii.

Agnieszka Polak

Sukces Wojtka

Uczeń klasy III a, **Wojciech Sitarz**, brał udział w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym, zorganizowanym przez PKP Polskie Linie Kolejowe SA pn. „Wybieram kolej, bo dbam o środowisko”.

Spośród nadesłanych z całej Polski prac, jego została uznana za najlepszą i komisja przyznała mu I miejsce.

Nagrodę rzeczową oraz dyplom odebrał z rąk dyrektora Szkoły Podstawowej w Rudzie-Hucie **Adama Marszałuka**.

Barbara Mikołajczyk

Turniej czytelniczy

8 lutego 2022 r., w ramach współpracy ze Szkołą Podstawową w Rudzie-Hucie, w Bibliotece Publicznej Gminy Ruda-Huta odbył się Turniej czytelniczy. Uczestniczyła w nim klasa 4 b z nauczycielką Agnieszką Polak.

Przed rozgrywkami dzieci zapoznały się z działalnością biblioteki, jej zbiorami, zasadami korzystania oraz regulaminem zachowania się w bibliotece. Potem podzieliły się na dwie grupy i wybrały sobie nazwy: Avengers oraz Wściekle Pomidory. Pierwsza rudna w turnieju polegała na odgadywaniu tytułów i autorów książek po przeczytaniu przez bibliotekarza fragmentu. Grupy odgadły wszystkie tytuły bezbłędnie. Trudniejszym zadaniem okazało się podanie autora. Następnie uczniowie otrzymali wiersze Jana Brzechwy. Wybrany przez siebie wiersz mie-

li zaśpiewać na dowolną, znaną melodię. Dostosowanie tekstu do melodii oraz szybka aranżacja wystąpienia nie sprawiła problemu dzieciom. W kolejnej rundzie grupa losowała tytuł książki i pokazywała drugiej grupie, która miała za zadanie odgadnąć jaki to tytuł. Zadanie było trudne, ale grupy wykazały się w nim bardzo dużą wyobraźnią. Ostatnim zadaniem było ułożenie puzzli i odgadnięcie z jakiej książki pochodzi postać przedstawiona na obrazku. Turniej wygrała grupa Avengers. Obie grupy otrzymały dyplomy oraz nagrody.

Marta Kordas

1:0 dla Szycia = 1:0 dla Życia

W dniu 14 lutego 2022 r. już po raz kolejny, ppłk Andrzej Weremko, Dyrektor Zakładu Karnego w Chełmie, w ramach akcji Ministerstwa Sprawiedliwości i Służby Więziennej pod hasłem #ResortSprawiedliwościPomaga, przekazał do Biblioteki Publicznej Gminy Ruda-Huta poduszki z przeznaczeniem na cele charytatywne.

Przedmioty zostały wykonane w ramach programu resocjalizacji w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy pt. „1:0 dla Szycia = 1:0 dla Życia” przez osadzonych w Zakładzie Karnym w Chełmie. Nazwa nieprzypadkowa, ponieważ w głównych założeniach programu znajduje się nie tylko praca nad problemem występowania zachowań przemocowych i agresywnych, ale przede wszystkim zachowań autoagresywnych. Chcąc im zapobiegać uczy się osadzonych szacunku do życia poprzez działalność na rzecz najmłodszych. Świadomość cierpienia, samotności, bólu małych dzieci potrafi kruszyć nawet najtwardsze serca. Osadzeni wiedząc, że przygotowują upominki, które następnie trafią do różnych miejsc oferujących pomoc lub opiekę najmniejszym, chętnie angażują się w tego typu inicjatywy, nie rzadko sami zgłaszają potrzebę uczestnictwa w warsztatach, pracując pod okiem psychologów i wychowawców.

W Bibliotece Publicznej można nabyć poduszki i w ten sposób pomóc potrzebującym dzieciom. Serdecznie zapraszamy!

Marta Kordas

Wieczory Komedii Improwizowanej

Grupa improwizacji teatralnej MMS impro zaprasza na „Wieczory Komedii Improwizowanej”.

Są to cykliczne spotkania, organizowane kwartalnie w Hucie Kultury. Podczas wydarzenia na oczach widza powstaje pełnometrażowy spektakl, zwykle komediowy, ale i zawierający niecodzienną intrygę.

Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie oraz MMS impro zapraszają na trzecią odsłonę, która odbędzie się 22 kwietnia o godzinie 17.00 na scenie w Hucie Kultury.

Marcin Woszczewski

Biblioteka czynna w soboty

Od 2022 r. Biblioteka Publiczna Gminy Ruda-Huta zaprasza swoich Czytelników również w soboty. Jest ona czynna przez 13 sobót w ciągu roku, w pierwszą i drugą sobotę miesiąca w godz. 8.00 - 12.00.

Soboty otwarcia biblioteki: 2 i 9 kwietnia, 7 i 14 maja, 3 i 10 września, 1 i 8 października, 5 listopada.

Serdecznie zapraszamy!

XXVI Konkurs Recytatorski dla dzieci i młodzieży

12 grudnia 2021 r. w Hucie Kultury odbył się „XXVI Konkurs Recytatorski dla dzieci i młodzieży”, poświęcony twórczości: Agnieszki Frączek, Stanisława Jachowicza, Stanisława Lema i Cypriana Kamila Norwida. Organizatorem konkursu był Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie.

W konkursie wzięło udział 35 dzieci. W formie online zgłosiło się 10 i przystąpiło 10 uczestników, w formie stacjonarnej zgłosiło się 31, a przystąpiło 25 uczestników. Komisja w składzie: Sławomir Żyłka - przewodniczący, Anna Jabłońska - członek, Marta Kordas - członek, po przesłuchaniu uczestników konkursu, wyłoniła następujących laureatów:

W kategorii klas 0-3, twórczość Stanisława Jachowicza (zgłosiło się 20 a przystąpiło 16 uczestników) wyniki ukształtowały się następująco: I miejsce **Jagoda Poniewozik**, II miejsce **Maja Kozłowska**, III miejsce **Zuzanna Kozak**. Wyróżnienia: **Wojciech Sitarz**, **Daria Łontkowska**, **Patrycja Kamińska**.

W kategorii klas 4-6, twórczość Agnieszki Frączek, Stanisława Jachowicza (zgłosiło się 12, a przystąpiło 10 uczestników) wyniki ukształtowały się następująco I miejsce: **Igor Psuja**, II miejsce **Patrycja Zawiślańska**, III miejsce **Maximilian Śliwiński**. Wyróżnienia: **Faustyna Opolska**, **Magdalena Rozmarynowska**.

W kategorii klas 7-8, twórczość Stanisława Lema, Cypriana Kamila Norwida (zgłosiło się 9 i przystąpiło 9 uczestników) wyniki ukształtowały się następująco I miejsce: **Dominika Zawiślańska**, II miejsce **Natalia Wróblewska**, III miejsce **Jakub Zwolak**.

Wyróżnienia: **Oliwia Skrochocka**, **Noemi Dąbrowska**. Ponadto nagrodę specjalną przyznaną przez Recytatorów z Łukowskiego Ośrodka Kultury otrzymał **Jakub Zwolak**.

Wydarzeniem towarzyszącym było wystąpienie recytatorów działających przy Łukowskim Ośrodku Kultury, prowadzonych przez **Sławomira Żyłkę**, który przewodniczył jury. Wizyta Sławomira Żyłki i jego wychowanków jest wynikiem wieloletniej współpracy GOK w Rudzie-Hucie z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Ulanie-Majoracie. Dzięki temu uczestnicy konkursu i zgromadzona publiczność miała możliwość wysłuchać recytacji w wykonaniu laureatów wielokrotnie nagradzanych w konkursach o zasięgu ogólnopolskim.

Marcin Nawrocki

Koncert Swojskiej Kapeli

14 stycznia 2022 r., w Hucie Kultury odbył się pierwszy w tym roku koncert, zorganizowany przez Gminny Ośrodek Kultury.

Uczestnicy wydarzenia spędzili piątkowy wieczór przy dźwiękach zespołu Swojska Kapela z Woli Uhruskiej. Muzyka, którą wykonuje zespół porwała publiczność. Widzowie interaktywnie uczestniczyli w koncercie. Wspólny śpiew, długie brawa i kilkukrotne bisowanie świadczyły o tym, że repertuar był zachwycający. Potwierdziły to owacje na stojąco, którymi wszyscy zgromadzeni nagrodzili zespół.

Iwona Borodej

Atrakcyjne ferie w Hucie Kultury

Podczas ferii zimowych Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie organizował dla dzieci i młodzieży zajęcia w budynku Huty Kultury.

15 lutego 2022 r. zrealizowano „Otwarte Warsztaty Teatralne”. Warsztaty te stanowiły wprowadzenie do pracy nad podstawowymi narzędziami aktorskimi. Stawiały na otwarcie, kreatywność oraz zintegrowanie przeżycia z aktorskimi środkami wyrazu. Zajęcia prowadzili **Marcin Woszczewski** i **Marcin Nawrocki**.

16 lutego 2022 r. odbyły się „Ferie z obiektywem” czyli otwarte warsztaty fotograficzne. Miłośnicy fotografii pogłębiali swoją wiedzę i umiejętności. Natomiast osoby, które dotychczas nie miały do czynienia z tą dziedziną sztuki mogły ją lepiej poznać.

21 lutego 2022 r. osoby początkujące i średnio zaawansowane, które rozpoczynają swoją przygodę ze śpiewem lub wiążą z nim swoje dalsze plany, mogły skorzystać z warsztatów wokalnych. Podczas zajęć zgłębiano wszystkie aspekty emisji śpiewu. Ćwiczone oddech, poznano budowę aparatu głosowego i rezonatorów oraz uczono się wykorzystywać potencjał wokalny. Warsztaty prowadził **Marian Skiba**.

22 lutego 2022 r. na warsztatach plastycznych „Zimna porcelana” uczestnicy dowiedzieli się, czym jest zimna porcelana, jak z nią pracować i co zrobić, by praca z nią była przyjemna. Z porcelany można tworzyć figurki, rzeźby, kwiaty i inne ozdoby do wnętrz. Zimna porcelana to rodzaj masy plastycznej wysychającej na powietrzu. Figurki i ozdoby z niej wykonane cechują się niezwykłą wytrzymałością. Najciekawsze jest to, że zimną porcelaną z powodzeniem można wykonać samemu w domu z odpowiednich składników. Podczas warsztatów uczestnicy krok po kroku ulepili anioły w długiej, pięknej sukni i ozdobili go według własnej wizji. Zajęcia prowadziła **Patrycja Psuja**.

24 lutego 2022 r. odbyło się spotkanie z hodowcą zwierząt egzotycznych **Tomaszem Domańskim**. Jego pasją jest hodowla i rozmnażanie wielu gatunków węży. Posiada certyfikat „Diagnostyki Zwierząt Egzotycznych”, jest jedną z trzech osób w Polsce posiadającą pozwolenie na hodowlę węży, znajdujących się na II liście zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi.

Barbara Humeniuk

Zebranie Terenowego Koła Hodowców Koni

22 marca 2022 r. w Hucie Kultury w Rudzie-Hucie odbyło się zebranie Terenowego Koła Hodowców Koni w Chełmie.

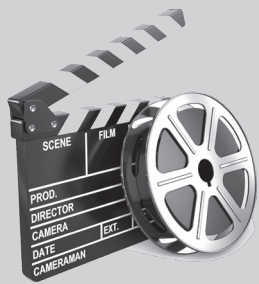
W zebraniu uczestniczyli hodowcy koni z terenu powiatu chełmskiego oraz zaproszeni goście: starosta chełmski **Piotr Deniszczyk**, wójt gminy Ruda-Huta **Kazimierz Smal**, przewodniczący Rady Powiatu w Chełmie **Jarosław Walczuk**, przewodniczący Rady Gminy Ruda-Huta **Piotr Śliwa**, prezes Lubelskiego Związku Hodowców Koni w Lublinie **Henryk Sobiechowski**, dyrektor LZHK w Lublinie **Jacek Kozik**, kierownik LZHK w Lublinie **Andrzej Kosior**, inspektor ds. hodowli koni

Joanna Szulowska oraz prezes Terenowego Koła Hodowców Koni w Chełmie **Jarosław Dąbrowski**.

Celem spotkania było roczne sprawozdanie pracy związku hodowców koni, prezentacja koni objętych programem zasobów ras zachowawczych. Ponadto poruszono temat hodowli i identyfikacji koni w terenie. Określono zasady uczestnictwa w imprezie hodowlanej, którą zaplanowano na 10 lipca 2022 r. w Żalinie-Kolonii w gminie Ruda-Huta. W przeglądzie będą mogły startować konie roczne i dwuletnie oraz odbędzie się eliminacja koni na czempionaty ogólnopolskie.

Jarosław Dąbrowski

Ogłoszenie!

Od lutego 2022 roku w Hucie Kultury jest możliwość publicznego wyświetlania filmów w ramach parasola licencyjnego. Oznacza to, że możemy organizować bezpłatne projekcje filmowe dla mieszkańców gminy Ruda-Huta. Seanse organizowane są zazwyczaj w czwartki, natomiast tematyka filmów jest przekrojowa – od bajek dla najmłodszych po kino dla wytrawnego widza. Spotkaniom towarzyszą rozmowy, więc liczymy, że z czasem zawiąże się grupa dyskusyjna. Jedyną niedogodnością wspomnianego „parasola licencyjnego” jest fakt, że nie możemy w sposób bezpośredni podawać tytułów filmów, ale jesteśmy przekonani, że w XXI wieku, dla osób zainteresowanych nie jest to problemem.

Wszelkie informacje o zbliżających się projekcjach znajdziecie Państwo na naszym facebookowym fanpage: Huta Kultury (www.facebook.com/HutaKultury) lub w grupie: Hutnicy Kultury (www.facebook.com/groups/hutnicykultury).

Zapraszamy

Teatralny Piątek z „Giaurem”

17 grudnia 2021 r. Gminny Ośrodek Kultury, po raz 18, zorganizował Teatralny Piątek. W sali widowiskowej Huty Kultury odbyła się prezentacja spektaklu pt. „Giaur”. Reżyserem i aktorem był Henryk Hryniewicki, scenografię i projekcję video przygotowała Dagmara Jemioła-Hryniewicka, a aranżację muzyczną opracował Piotr Zygm.

„Giaur” to spektakl na podstawie utworu G.G. Byrona, zrealizowany w formie ostatniej spowiedzi, w której uczestniczy Giaur – pokutnik i Ojciec Spowiednik – widzownia. Za pomocą klasycznej formy wiersza aktor podejmuje problemy współczesnego świata. Scenografia w spektaklu odnosi się do współczesnej rzeczywistości, jak równo-

cześniej kreuje przestrzeń, w której porusza się główny bohater Giaur. Zderzając formę klasyczną utworu Byrona ze współczesną formą wypowiedzi teatralnej i eksponując równocześnie różne estetyki wizualne, spektakl pokazuje konflikt, brak przystosowania i wyobcowanie głównego bohatera do otaczającego go, współczesnego świata. Nadrzędnym zagadnieniem wokół którego skonstruowana jest główna idea spektaklu jest temat śmierci. Równie istotnym tematem podejmowanym w spektaklu jest przyroda, a w szczególności brak szacunku do tego co naturalne. Użyte w spektaklu środki multimedialne, takie jak projekcje video, odzwierciedlają potęgę przyrody i jej żywiołów, jak i współczesne przejawy niehumanitarnego traktowania zwierząt.

Po spektaklu odbyła się dyskusja, w której uczestniczyła zgromadzona na sali publiczność.

Marcin Nawrocki

Trzeźwe święta

Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie organizował wizualną kampanię profilaktyczną, zatytułowaną „Trzeźwe Święta”. Kampania trwała przez cały gruzdzień i objęła wszystkie wydarzenia organizowane w tym miesiącu przez Gminny Ośrodek Kultury. Uczestnikami były osoby biorące udział w: konkursie recytatorskim, kiermaszu bożonarodzeniowym, Teatralnym Piątku, a także korzystające z oferty warsztatowej (crossfit, warsztatach fotograficznych, warsztatach wokalnych i instrumentalnych, warsztatach teatralnych).

Do realizacji kampanii niezbędny był zakup plotera wielkoformatowego oraz materiałów eksploatacyjnych. Dzięki temu urządzeniu przygotowane zostały plakaty, ulotki oraz broszury z przesłaniem nakłaniającym odbiorców do odstawiania wszelkiego rodzaju używek na rzecz odpowiedzialnego i rodzinnego spędzenia świąt Bożego Narodzenia.

Akcja profilaktyczno-informacyjna trwała do 24 grudnia 2021 r. Do tego czasu za pomocą wydrukowanych plakatów, ulotek i broszur informacyjnych dotarło do osób korzystających z oferty Gminnego Ośrodka Kultury, a także do pozostałych mieszkańców gminy Ruda-Huta. Przygotowane plakaty i inne materiały zostały rozwieszane w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego, świetlicach i na tablicach ogłoszeniowych oraz na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Kultury i mediach społecznościowych.

Iwona Matejuk

Konkurs wielkanocny

4 kwietnia 2022 r. komisja konkursowa w składzie: Iwona Matejuk, Marta Walczuk, Marcin Nawrocki zebrała się, aby rozstrzygnąć tegoroczny konkurs wielkanocny. Wśród dzieci i młodzież wzięło udział 122 osoby, a wśród dorosłych 11.

Po przejrzeniu wszystkich prac komisja podjęła decyzję o przyznaniu nagród i wyróżnień w poszczególnych grupach wielkowych. I tak: wśród przedszkolaków, w kategorii ornament pisanki, nagrodzono: Orysię Domal, Anię Domal, Jarynę Perszutę, Weronikę Dyjak, Jakuba Kłoca, Gabrysię Grzeluk, Franciszka Kwiatkowskiego, Amelię Łygas, Marię Witkowską, Amelię Bodziak, Julię Zamrzycką, Pawła Kornatowskiego, Wiktora Iwaniszczuka, Hannę Skimina, Wojciecha Giedz, Kingę Pakułę, Marcela Kozaczuka, Martynę Wachulską, Oliwię Nawrocką, Zuzannę Sawiń, Wiktora Moskwę, Maję Huszcza, Marię Gołębiowską oraz Pawła Jachymczaka. Z klasy „0a” nagrody otrzymali: Wiktoria Kamińska, Anna Zawiańska, Varvara Krutkov, Klara Psuja, Wojciech Wawron, za udział: Szymon Dąbrowski, Paweł Szornal, Bartłomiej Baran, Roksana Niedzwiecka, Gabriel Marcyński, Piotr Dąbrowski, Hanna Wilkos, Jagoda Poniewożik, Michał Hurko, Lena Hawryluk, Zuzanna Wójtowicz, Szymon Rzeźniczek. Z klasy „0b”: Alan Piętał, Zuzanna Niedzwiecka, Julia Mazurkiewicz, Patrycja Mazurek, Szymon Szalewicz, za udział: Julia Onyszko, Szymon Oziębło, Julia Sumiga, Wiktoria Urbańczyk, Maja Sobczuk, Hanna Biernacka, Róża Walczuk, Amelia Dec, Franciszek Dyczko, Fabian Bądaruk i Maja Bądaruk.

Z klasy 1 nagrody otrzymali: Fabian Adamczuk, Gabriela Koszuk, Maja Kozłowska, Kamil Kruk, Maja Dziechciaruk, wyróżnieni zostali: Alicja Sawiń, Amelia Molęda, Julia Panasiuk, Hanna Rzeźniczek, Fabian Juściński. Za udział: Kornelia Pawłowska, Agata Wilkos, Martyna Huryn, Jakub Linde, Julia Surowska, Mikołaj Koszuk, Julia Kantyka, Antoni Guściora, Radosław Linde, Maja Rozmarynowska, Aleksandra Anasiewicz, Amelia Honory. Z klasy 2 a: Kuba Hawryluk, Katarzyna Morciś, Paulina Dadas, Wiktor Książek, Kornelia Malinowska, Aurelia Gąsiorowska, Zofia Koszuk, Gabriela Koszuk, Adam Szakuła, Przemek Mazurkiewicz. Z klasy 2 b: Klara Dąbrowska, Karol Bukszyński, Przemysław Wójtowicz, Vanessa Śliwińska. Z klasy 3 nagrodzeni zostali: Patrycja Kamińska, Jakub Zwierzyński, Kamille Piętał, Wojtek Sitarz, Błażej Zwierzyński. Wyróżnienia: Mateusz Lewczuk, Maximilian Śliwiński, Jakub Borodej, Martyna Hawryluk. Za udział: Kacper Szalewicz, Błażej Ostrowski, Amelia Woźnicka, Mikołaj Zelent, Daria Łontkowska, Michał Jusiuk, Zuzanna Dyczko, Kuba Mazurek. Z klasy 5 nagrodzono: Magdalenę Stolarczyk, Maję Piwońską i Patrycję Zawiańską.

Z klas 6-8 nagrody otrzymali: Ewelina Dąbrowska, Bartłomiej Kamiński, Emilia Lewczuk, Magdalena Mazurek. Wyróżnienia: Julia Oziębło, Julia Bukszyńska, Amelia Antoniweicz, Faustyna Opolska i Dominika Zawiańska.

Wśród osób dorosłych nagrodzeni zostali za palmy: Magdalena Lewczuk, KGW Ryzykantki, Małgorzata Anasiewicz, Żaneta Walczuk, KGiGW Żalin. Za pisanki: KGiGW Żalin, KGW Ryzykantki, Katarzyna Mazurek, Katarzyna Szymańska, Zofia Paradowska i Eugenia Dziaduk.

Nagrody ufundował Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie.

Iwona Matejuk

ECHA DZIEJÓW:

Parafia rzymskokatolicka Żalin 1886 - 1909

Żalin, wieś położona na trasie z Rudy-Huty do Świerż. W przeszłości związana była z dobrami, gminą i rzymskokatolicką parafią Świerże od jej utworzenia w XV wieku. XIX wiek był dla tej parafii szczególnie nieprzejazny. Drewniany budynek kościoła uległ niemal ruinie. Ówczesny właściciel dóbr Henryk Rulikowski obiecał parafianom pomoc w budowie nowej murowanej świątyni. Postawił jednak warunek, parafianie pozwolą jemu rozebrać starą drewnianą budowlę i zabrać pozyskane materiały. Tak się też stało. Rozebrano go w 1873 roku. Materiały przeznaczone na nową świątynię – cegły, drewno, wykorzystał na swój sposób. Oszukał wiernych. Materiały z rozebranego kościoła wykorzystał do budowy budynków gospodarczych.

Ukaz carski z 1875 roku całkowicie przekreślił możliwość budowy nowego kościoła w Świerżach¹, w miejsce wiele lat wcześniej rozebranego.

Świerżanie wraz z ks. Józefem Boguszewskim, proboszczem parafii, zabiegali u władz gubernialnych lubelskich o pozwolenie na budowę świątyni. Do starań dołączyły też władze kościelne. Trudności w tym zakresie stwarzał też m. in. miejscowy pop. Dążył do przejścia miejscowych rzymskokatolików i unitów na prawosławie, zgodnie z ukazem z 1875 roku. To stanowisko popierały władze gubernialne.

Ciągłe zabiegi Świerżan spowodowały w końcu wydanie decyzji o translokacji siedziby parafii do odległego, położonego wśród błot, o złych drogach, Żalina. Decyzję wydał warszawski generał gubernator, z datą 16/28 marca 1884 roku. Koszty budowy świątyni mieli pokryć wierni. Z tą decyzją łączyło się z tym przekonanie, że Świerżanie przyjdą do miejscowej cerkwi, a wiernych nie będzie stać na realizację pozwolenia na budowę kościoła.

Lokalne władze rosyjskie, na mocy decyzji z 1 kwietnia 1886 roku, pismem z dnia 15/27 kwietnia tegoż roku nakazały rozbiórkę i translokację ze Świerż drewnianej kaplicy² do odległego o siedem wiorst Żalina.

W grudniu tegoż roku warszawski generał gubernator otrzymał stosowne dokumenty – plan i anszlag (kosztorys)³.

Fundusze na budowę pochodziły z podatku – ustalono podatek z "morga" ziemi włościańskiej w wysokości 33,5 kopiejki. Właściciele dóbr Świerże Maria i Teodor Orsetti zobowiązali się do dostarczenia brakujących materiałów budowlanych, nieco funduszu. Budowę kościoła w Żalinie wsparli: dziedzic z Hniszowa Julian Trzebiński, dziedzic z Husynnego Ksawery Gałęzowski oraz właściciele Świerż Maria i Teodor Orsetti. Parafianie zaś wspomogli robocizną.

Mieszkańcy Żalina i inni wierni z okolicy, szybko przewieźli materiały – elementy z rozbiórki drewnianej prowizorycznej kaplicy w Świerżach – w pośpiechu, w ciągu 10 dni, pobudowali drewnianą świątynię. Zbudowano ją na gruncach folwarku Żalin, tuż przy granicy z gęsto zabudowaną wsią Żalin, przy głównej, gruntowej wówczas drodze⁴. Śpieszono się z budową, obawiano się ewentualnych nieoczekiwanych decyzji władz carskich. Pobudowano też plebanie⁵. Właścicielka folwarku Maria Orsetti przekazała działkę pod budowę, z warunkiem, że otrzyma w zamian o takiej wielkości w Świerżach, z działki kościelnej.

Na mocy upoważnienia lubelskich władz diecezjalnych, kaplica w Żalinie została pobłogosławiona w niedzielę 10/ 22 maja 1886 roku. Tego dnia odprawiono pierwsze nabożeństwo dla dwóch połączonych parafii świerżowskiej i dorohuskiej.

W 1892 roku na polecenie biskupa diecezji lubelskiej – Franciszka Jaczewskiego do żalińskiego kościoła przekazano z Dorohuska cztery duże obrazy, tytuły obrazów nieznane. Wtedy likwidowano tam, w Dorohusku, kaplicę pałacową⁶.

Z posług księży kościoła w Żalinie korzystali wierni z miejscowości⁷: Barbarówka, Berdyszcze, Brzeziny⁸, Brzeźno, Chromówka, Dobryłów, Dobryłówka, Dorohusk, Gałęzów, Gdola, Hniszów, Husynne, Kroczyń, Ladeniska, Ludwinów, Michałówka, Mielniki⁹, Mościska, Myszkwiec, Okopy, Ostrów, Pławanie, Skordiów, Stefanów fol., Świerże, Turka, Wólka (Okopska), Zamieście, Żalin.

Potwierdzenia istnienia parafii Żalin znajdziemy w zapisie łańciskim na tablicy pamiątkowej w kościele parafialnym w Świerżach. Tablica w rogach ozdobiona jest herbami właścicieli dóbr Świerże. Od górnego

³ Ks. Tadeusz Walczuk w pracy magisterskiej z 1974 roku, napisał, że ... plan budowy kościoła w Żalinie nie był zatwierdzony.

⁴ Obecnie na działce stoi maszt telefonii.

⁵ Wg przekazów do czasów obecnych na działce, od lat prywatnej, pozostała murowana piwnica.

⁶ Akta parafii Dorohusk.

⁷ Wg zapisów w aktach stanu cywilnego parafii.

⁸ Miejscowość w sąsiedztwie Hniszowa, nieistniejąca.

⁹ Obecnie północno - wschodnia część Świerż.

¹ Generał gubernator Josif Hurko na podstawie ukazu, decyzją z 1.04. 1886r. zabronił budowy kościoła.

² Zastępowała kościół, zw. ją złośliwie *stodołą*.

lewego: Abdank -Wołczków, Lubicz – Przyłuskich, Złotokłos – Orset-tich, Jełowicki – Jełowickich „własny”.

Zapis w tłumaczeniu brzmi: „Na wieczną chwałę Bożą kościół ten przez Piotra Wołczka podkom[orzego] lwowskiego r. 1443 wzniesiony, na przestrzeni dziejów niszczone, powtórnie przez Hieronima Jełowickiego starostę chełmskiego r. 1624 odbudowany, po raz trzeci przez Tadeusza Przyłuskiego star[ostę] hadziackiego¹⁰ r. 1773 zbudowany, decyzją guberni r. 1886 do wsi Żalin przeniesiony, wreszcie przez Marię Jełowicką wdowę Orsetti r. 1906 -9 od podstaw wzniesiony, 27 czerwca 1909 przez Franciszka Jaczewskiego biskupa lubelskiego konsekrowany”¹¹

W parafii Żalin pracowali księża: Józef Boguszewski i Jan Bernard (1863 - 1935). Pierwszy z nich „przeniósł” jej siedzibę ze Świerż do Żalina, drugi z Żalina do Świerż. Zmiana proboszczów – administratorów w Żalinie miała miejsce w sierpniu 1896 roku¹².

Organistą w Żalinie był Mikołaj Mysakowski¹³.

Funkcję kościelnego pełnił Jan Kościuk l. 64¹⁴.

W okresie istnienia parafii w Żalinie ochrzczono 3713 dzieci, udzielono 766 ślubów, odbyło się 1965 pogrzebów¹⁵.

Pierwszy w Żalinie chrzest – Akt nr 17/1886, zapisany jest pod datą 25 kwietnia/7 maja 1886r; pierwszy chrzest dziecka z Żalina – Akt nr 30/1886, zapisany pod datą 6/18 czerwca 1886r; pierwszy ślub – Akt nr 6/1886, zapisany pod datą 1/13 czerwca 1886r; pierwsze nabożeństwo żałobne – Akt nr 15/1886 zapisane pod datą 18/30 kwietnia 1886r.

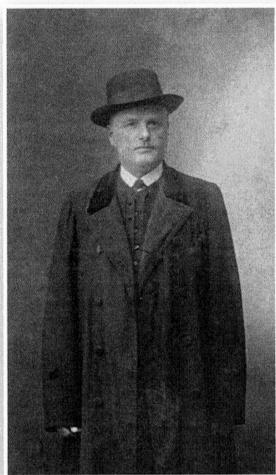
Akt nr 14/ 1907 z dnia 20 maja/ 2 czerwca 1907 roku informuje o ślubie Józefa Walczuka l. 27, s. Jana i Wiktorii z d. Sidoruk, mieszkającego w Żalinie z Katarzyną Dziechciaruk l. 17, c. Michała i Pelagii z d. Iwaniszczuk, mieszkającą w Gdoli. Józef Walczuk był posłem do Sejmu Ustawodawczego w latach 1919 – 1922.

Ksiądz Jan Bernard alumn Seminarium Duchownego w Lublinie w 1888 roku. 20 października 1888 roku został wyświęcony na diakona przez pomocniczego biskupa warszawskiego Kazimierza Ruszkiewicza. Wikariusz parafii Żulin (około marzec 1890)¹⁶.

Epizod z życia ks. Jana Bernarda: W 1891 roku w okresie wielkanocnym wystawił uczniowi kartkę „uczeń był u spowiedzi”. Uczeń poprosił o napisanie jej w języku rosyjskim, bo inspektor nie umie czytać po polsku. Ksiądz żartobliwie powiedział „A to powiedz, że ksiądz nie umie pisać po rosyjsku”. Uczeń powtórzył przed inspektorem. Awantura. Był inspektor zamojski oskarżył księdza przed generałem – gubernatorem Hurko. Ten skazał księdza w trybie administracyjnym na pół roku do klasztoru w Pińczowie. Księdza dowieziono pod eskortą policjanta. Ksiądz był politycznie skompromitowany. Za około 300 rubli został całkowicie oczyszczony. Powrócił na wikariat w Chełmie. Potem został proboszczem w Świerżach. W 1934 roku zachorował¹⁷. Wkrótce zmarł.

Kresy 1894 r. Ks. Jan Bernard (1863-1935).

Rok 1925 r. Ks. Jan Bernard – zasłużony proboszcz parafii Świerże (która pomagała uciekającym i okaleczonym Polakom z ludobójstwa na Wołyniu w 1943 r.).

Z „Luboml i okolice na Wołyniu w starej fotografii” Przewodnik do Trylogii Wołyńskiej. Bestialstwo UPA pod Lubomlem na Wołyniu. K. Kołtun 2020. str. 231.

Będąc proboszczem w Świerżach, 28 sierpnia 1932 roku w Żalinie uczestniczył w uroczystościach odsłonięcia pomnika: wyrazu wdzięczności „za serce”. Wygłosił stosowne kazanie i poświęcił ten pomnik, dedykowany obecnemu na uroczystości Adamowi hrabiemu Tarnowskiemu¹⁸.

Ksiądz Józef Boguszewski (R L) 1846-1916, kanonik. Urodzony 23 lutego 1846 roku. Wyświęcony w 1873 roku. Administrator parafii Żulin (Żalin) 1891 dekanat chełmski. Duszpasterz parafii Wojsławice 1905 rok. Proboszcz „curatus” parafii Nawiedzenia NMP w Krasnobrodzie (dekanat zamojski 29.08.1907 – 11.08.1916). Członek rzeczywisty Lubelskiego Towarzystwa Dobroczynności (- 1905-). Kanonik Kapituły kolegiaty Zamojskiej przed 1912 rokiem. Zmarł 11 sierpnia 1916 roku (inne źródła 6 kwietnia). Pochowany na cmentarzu w Krasnobrodzie (z tablicy nagrobkowej)¹⁹.

W Żalinie urodzili się dwaj księża:

Ks. Tkaczuk Stanisław, ur. w 1947 roku w Żalinie. Święcenia kapłańskie otrzymał 10 czerwca 1974 roku. Magister teologii. Od 1995 roku kanonik honorowy Kapituły Lubelskiej, kanonik honorowy Kapituły Zamojskiej, ojciec duchowny kapłanów dekanatu Garbów. Dekanalny wizytator katechezy w dekanacie garbowskim. Proboszcz parafii Piotrowice Małe²⁰.

Ks. Walczuk Tadeusz Jan, syn Franciszka i Marianny, ur. w 1947 w Kol. Żalin. W 1948 roku wyjechał z rodzicami do Chełma. Tutaj uczęszczał do Szkoły Podstawowej nr 1. Następnie uczęszczał do Liceum Ogólnokształcącego nr 2 w tym mieście. Kolejno do Seminarium Duchownego w Lublinie. Święcenia kapłańskie otrzymał 13 czerwca 1971 roku. Magister teologii. Kanonik honorowy Kapituły Lubelskiej. Od 1995 roku proboszcz parafii Piotrków k. Jabłonny. Dekanalny wizytator katechezy w dekanacie bychawskim²¹.

Jako wikariusz pracował w parafiach kolejno: Boby pow. Kraśnik, Radziejów k. Frampola, Suchowola k. Radzyna, Stary Zamość, Lublin: hłk, kc par. św. Teresy i par. św. Agnieszki, Kazimierz Dolny.

Jako proboszcz od 1986 roku pracował w parafiach: Oksów k. Chełma²², Piotrków k. Bychawy, Piotrawin n. Wisłą²³, Krzczonów²⁴. Od 2011 roku na emeryturze. Mieszka w miejscowości Piaski Wielkie k. Lublina.

Napis drukiem: *Administrator Żalinskogo Rymko-Katoliczeskogo Pricoda* (Administrator rzymskokatolickiej parafii w Żalinie pismo z dn. 7/20 października 1906 roku.

Ukaz carski z 1905 roku²⁵ „złuzował” sprawy wyznaniowe na ziemiach polskich. Świerżanie podjęli od nowa starania o budowę kościoła. Wspomagała ich Maria Orsetti z d. Jełowicka²⁶, która swoim kosztem pokryła budowę murowanej świątyni na nadbużańskiej skarpie. Kiedy kościół zaczął funkcjonować siedziba parafii wróciła do Świerż.

W tej sytuacji postanowiono rozebrać kościół w Żalinie. Nadszedł przykry, trudny dzień. Do Żalina przyjechał sznur furmanek ze Świerż. Przyjechali ci, którzy przez lata przybywali do tej świątyni. Przyjechali aby ją rozebrać a drewno przewieźć do Świerż. Tymczasem: *...W dniu w którym przyjechały furmanki ze Świerż do rozebrania kościoła, lud żaliński wyległ ze swoich mieszkań z siekierami i kosami. Chłopi otoczyli kościół, broniąc do niego dostępu, tym, którzy przyjechali go rozbierać. Kobiety z dziećmi śpiewały w kościele pieśni. Nastrój był ciężki i bardzo przykry. Świerżanie kilka godzin postali i rozjechali się do domów. Ale chłopi stali, stali jak dzień tak i noc z siekierami, nie dowierzając nikomu. Stali na czatach. Sprowadzono ks. dziekana Wincentego Hartmana, by, swoją powagą wpłynął i rozbroił złość i nienawiść. ... Był nawet przedstawiciel Kurii Biskupiej, naczelnik żandarmerii powiatu...²⁷*

Obecność ks. dziekana i prowadzone z mieszkańcami Żalina rozmowy nie przyniosły rozstrzygnięcia konfliktu.

Podjęto w tym zakresie kolejne działania. *... Zawezwano z Chełma setkę kozaków. Kozacy chłopów rozbili. Wszystkich aresztowali i zamknęli pod silną strażą w stodole. Matki i dzieci nahajkami wypędzono z kościoła, pojedynczo wynosili każdą osobę z kościoła i zamykano w stodole. Powstał straszny lament, krzyk i złorzeczenia na tych, którzy to wszystko spowodowali. Starzy ludzie, gdy z nimi rozmawiałem, relacjonując to zdarzenie, płakali. Wypowiadali swój żal ze łzami, że uczyniono im straszliwą*

18 „Zwierzciadło” nr 15/1932; gazeta wydawana w Chełmie. „Przeгляд wydarzeń w gminie Ruda-Huta”, nr 13/2009.

19 [https://...ibidem](https://...).

20 Dzieje Archidiecezji Lubelskiej (1805 - 2005). Red. ks. M. T. Zahajkiewicz. Wyd. Gaudium. Lublin 2005.

21 Ibidem.

22 Tutaj dokończył budowę kościoła, rozpoczętą przez dziekana Bolesława Uszczuka (pochodził z parafii Uchanie).

23 Sanktuarium św. Stanisława bpa i męczennika.

24 Informacje osobiste ks. T. Walczuka.

25 Ukaz cara Mikołaja II z 17/30 kwietnia 1905 o tolerancji religijnej.

26 Spokrewniona z Adolfem Józefem Jełowickim, biskupem, który po 1900 roku posiadał godność „szambelana papieskiego Leona XIII”.

27 Kronika parafii Świerże. Zapis po 1935r., ks. Franciszka Barczaka na podstawie przekazów ustnych mieszkańców Żalina.

10 Hadziacz, miasto w Ukrainie w obwodzie połtawskim.

11 Tłumaczenie Andrzej Czarnocki.

12 Z akt Stanu Cywilnego parafii Żalin z 1896 r.

13 Ibidem, nr 91/1886.

14 Ibidem, nr 19/ 1899r.

15 Akta parafii Świerże/ Żalin (zapisy w tych samych księgach parafialnych USC).

16 <https://docz.pl/doc/20040/ogolny-wykaz-ksiezy-rzymskokatolickich-grekokatolickich-i>

17 „Wiadomości Archidiecezjalne Lubelskie”, nr 10/1935, str. 297.

krzywdę... W trakcie rozbijania chłopów ks. dziekan Wincenty Hartman zemdłał. Przedstawiciel Kurii płakał jak małe dziecko...²⁸.

Rozebrana kaplica w Żalinie była straszną krzywdą wyrządzoną samym mieszkańcom tej szlachetnej czysto patriotycznej i głęboko religijnej wsi. ...Żalinianie nie chcieli rozbierać ... Pragnęli by kościół pozostał w Żalinie dla nich i jako zaczątek parafii nie Ruda Huta, ale Żalin...²⁹.

Jeszcze w latach 70-tych XX w. najstarsi mieszkańcy Żalina opowiadali o długo trwającym antagonizmie między nimi a Świerżanami. Zdarzało się, że niektórzy swoje narodzone dzieci chrzcili poza parafią swierżowską, w pobliskiej Rudzie-Hucie (po jej utworzeniu w 1923 roku), Uhrusku.

28 Ibidem.

29 Ibidem.

Włodzimierz Pajdak – uchodźca z Wołynia i partyzancki lekarz

W okresie okupacji niemieckiej 1939-1944 na terenach obecnej gminy Ruda-Huta porad medycznych udzielał tajemniczy i szerzej nieznanemu lekarz z Wołynia o nazwisku Pajdak. Wspominał o nim, jako o stałym lekarzu partyzanckim, choćby nauczyciel, ludowiec i delegat rządu RP na powiat chełmski, Marian Trendota „Jan Pasek”, wówczas mieszkając Gdoli¹.

Owym lekarzem był Włodzimierz Pajdak s. Franciszka i Feliks z Ożgów, ur. 24 grudnia 1903 r. w Kołkach (pow. Łuck, woj. wołyńskie). Ukończył 6 oddziałów szkoły powszechnej, a służbę wojskową odbył w oddziałach sanitarnych Dowództwa Okręgu Korpusu nr V w Krakowie w 1923 r. Ukończył tam też kurs sanitarny. Miał żonę Celinę z d. Szymańską i jedno dziecko. Mieszkał z rodziną w Kiwercach (pow. Łuck) na Wołyniu. Po wybuchu II wojny światowej, gdy Wołyń znalazł się pod sowiecką okupacją, Pajdak rozpoczął pracę w sowieckim szpitalu jako sanitariusz². W rzeczywistości był felczerem, czyli dawniej pracownikiem służby zdrowia o średnim wykształceniu medycznym, uprawnionym do leczenia niektórych schorzeń i wykonywania prostych zabiegów leczniczych. Pracował tam kilka miesięcy.

W lutym 1943 r. zaczęła się rzeź Polaków zorganizowana i przeprowadzona przez Ukraińską Powstańczą Armię. Jej apogeum przypadło na lato, kiedy to Ukraińcy zamordowali dziesiątki a według niektórych szacunków nawet ponad sto tysięcy Polaków. Zazwyczaj UPA zaskoczona spędzała polską ludność do jednego miejsca, okrążała ją i rozpoczynała rzeź. Polaków rozstrzeliwano, palono żywcem, zakłuwano nożami czy rąbano siekierami³. Pajdak w obawie o życie rodziny i własne opuścił Wołyń i przedostał się na teren powiatu chełmskiego. Zamieszkał w Karolinowie (wówczas gm. Krzywiczki, od 1973 r. Karolinów znajduje się w gminie Ruda-Huta) i prowadził gospodarstwo rolne. Jako felczer w realiach okupacyjnych był nieocenioną pomocą dla miejscowej ludności. Prawdopodobnie nie należał do żadnej organizacji konspiracyjnej, nie składał przysięgi ani nie przyjął żadnego pseudonimu. Był to człowiek skryty i bardzo ostrożny, niemniej jednak pomagał żołnierzom polskiego podziemia. W 1943 r. w jego domu zjawił się kpr. Józef Kukawka „Huragan”, dowódca plutonu Armii Krajowej w Żalinie. Nie była to jednak wizyta w celach medycznych, bowiem Kukawka dał mu na przechowanie strzelbę „flower” i zabrał ją kilka dni później. Wiosną 1944 r. Pajdak oraz lekarze z gminy Świerże i z Chełma opiekowali się rannymi żołnierzami 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK, którzy zostali przetransportowani przez Bug i przebywali na terenie powiatu chełmskiego. 18 czerwca 1944 r. nad Zarudnią Niemcy zestrzelili sowiecki samolot. Rannych lotników z płonącego wraka maszyny wydobyli miejscowi żołnierze BCh-AK. Posłano po Włodzimierza Pajdaka, któremu udało się uratować Bodnara i Markowa. Trzeci, kpt. Markin na skutek odniesionych ran zmarł⁴.

Po wkroczeniu na Lubelszczyznę Armii Czerwonej w lipcu 1944 r. zaczęły powstawać zręby reżimu komunistycznego. Część żołnierzy AK pozostała w podziemiu, w tym momencie już antykomunistycznym. Pajdak niekiedy im pomagał. Wczesną wiosną 1945 r. w domu Pajdaka

Antoni Franecki

Źródła:

1. Akta parafii rzymsko – katolickiej Świerże / Żalin (internet).
2. Akta parafii rzymsko -katolickiej Dorohusk.
3. Tablica pamiątkowa w kościele w Świerżach.
4. Dzieje Archidiecezji Lubelskiej (1805-2005). red. ks. Marek T. Zahajkiewicz. Gaudium. Lublin 2005.
5. Luboml i okolice na Wołyniu w starej fotografii. Przewodnik po Trylogii Wołńskiejskiej.... K. Kołtun. 2020.
6. Informacje ks. T. Walczuka.

zjawił się ppor. Józef Drzymała „Karol”, komendant Rejonu II Obwodu DSZ⁵ Chełm. Był przeziębiony, więc Pajdak zrobił mu zastrzyk wapniowy. W lipcu 1945 r. udzielił pomocy rannemu nieznanemu partyzantowi o ps. „Jasio”, podkomendnemu ppor. Henryka Lewczuka „Młota”, komendanta Rejonu I Obwodu DSZ Chełm. Pod koniec października 1945 r. znowu pojawił się „Młot” ze swoimi ludźmi. Wówczas Pajdak udzielił porady lekarskiej Jerzemu Biegalskiemu „Skośnemu” i jeszcze jednemu nieznanemu żołnierzowi⁶.

We wrześniu 1945 r. dom Pajdaka został napadnięty przez pospolitych bandytów. Zabrano buty damskie, kołdrę, koc, kozuch i prawie 2 tys. złotych. W listopadzie 1945 r. w obawie przed kolejnymi napadami Pajdak wyprowadził się do Chełma i zamieszkał przy ul. Obłóńskiej, lecz ciągle był właścicielem ziemi i domu w Karolinowie. Niedługo nacieszył się jednak spokojem. 6 XII 1945 r. został aresztowany przez funkcjonariuszy Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Chełmie pod zarzutem podejrzenia o współpracę z AK i nielegalnego posiadania broni. Co ciekawe, podczas rewizji w domu w Karolinowie żadnej broni nie odnaleziono. Śledztwo trwało do 21 grudnia 1945 r. a jednym z przesłuchujących go funkcjonariuszy był ppor. Józef Pawluk. W akcie oskarżenia zarzucono Pajdakowi współpracę z AK polegającą na udzielaniu pomocy medycznej jej członkom, przechowywania broni bez zezwolenia oraz uchylanie się od służby w „ludowym” Wojsku Polskim⁷. obrońcą Pajdaka został adwokat Leon Herschdörfer z Chełma. Rozprawa odbyła się 4 stycznia 1946 r. przed Wojskowym Sądem Garnizonowym w Chełmie, a składowi sędziowskiemu przewodniczył ppor. Zbigniew Furtak. Podczas rozprawy Pajdak nie przyznał się do zarzucanych mu czynów. Przyjęcie takiej postawy i linii obrony nie powinno dziwić, gdyż jak wiemy w tamtych czasach podziemie niepodległościowe było głównym wrogiem władzy komunistycznej. Udowodnienie przez sąd kontaktów z podziemiem zbrojnym groziło nawet karą śmierci. Tym niemniej, Pajdak mimochodem wspominał, że rzeczywiście pomógł kilkukrotnie uzbrojonym nieznanym mężczyznom. Wyrokiem sądu został skazany za udzielanie pomocy żołnierzom AK na 2 lata pozbawienia wolności oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 1 rok. Natomiast uniewinniono go od pozostałych zarzutów. Karę odbywał w więzieniu w Chełmie, a 5 lutego 1946 r. przeniesiono go do więzienia na Zamku w Lublinie⁸.

Obrońca Leon Herschdörfer wniósł skargę rewizyjną i już 8 lutego 1946 r. Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie na posiedzeniu niejawnym zmienił wyrok sądu I instancji. Uznał, że Pajdak działał w sytuacji przymusowej, zawiesił mu wykonanie kary na okres jednego roku i nakazał wypuszczenie go na wolność. Z więzienia na Zamku w Lublinie wyszedł 2 III 1946 r. Następnie, 7 lutego 1951 r. skazanie Pajdaka uznano za niebyłe i dokonano usunięcia danych o karalności z Rejestru Skazanych⁹. Po jakimś czasie wyprowadził się z Chełma i przeniósł się do Baligrodu (pow. Lesko) na Podkarpaciu.

Jak potoczyły się dalsze losy Włodzimierza Pajdaka niestety nie udało mi się ustalić. Jeśli ktoś z czytelników posiada wiedzę na ten temat proszę o kontakt z redakcją.

Dominik Panasiuk

1 M. Trendota, *Ruch ludowy w powiecie chełmskim 1940-1944*, „Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego”, 1973, nr 15, s. 315.

2 AIPN BU, sygn. 872/2322, Akta sprawy p-ko Pajdakowi Włodzimierzowi, Protokół rozprawy z dnia 4 I 1946, k. 33.

3 K. Lisiecki, K. Lisiecka, *Genocidium Atrax. Ludobójstwo na ziemiach południowo-wschodnich II Rzeczypospolitej [w:] Wołyń 1943. Ludobójstwo Polaków na Wołyniu 1939-1945. Świadectwa*, Gdańsk 2019, s. 8.

4 J. Gmitruk, *Skazani na zagładę. Jeńcy i partyzanci radzieccy a Bataliony Chłopskie 1941-1945*, Warszawa 2001, s. 53; M. Trendota, L. J. Okoń, *Śladami ojców. Tradycje narodo – wyzwolenie rejonu Rudy Huty*, Chełm – Ruda-Huta 1967, s. 20, 22; M. Trendota, *op. cit.*, s. 314-315.

5 Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj (DSZ) - kontynuatorek Armii Krajowej, powstała 7 maja 1945 r. z rozkazu p.o. Naczelnego Wodza gen. Władysława Andersa. 5 sierpnia 1945 r. została rozwiązana.

6 AIPN BU, sygn. 872/2322, Protokół przesłuchania Włodzimierza Pajdaka, Chełm, 6 XII 1945, k. 7-9; *Ibidem*, Protokół przesłuchania Jerzego Biegalskiego, Chełm, 8 XII 1945, k. 12-13.

7 *Ibidem*, Akt oskarżenia z 21 XII 1945, k. 25-26.

8 *Ibidem*, Protokół rozprawy z dnia 4 I 1946, k. 33-40, *Ibidem*, Wyrok z dnia 4 I 1946, k. 41-44; *Ibidem*, Pismo Naczelnika Więzienia w Chełmie do WSG w Chełmie, 5 II 1946, k. 57.

9 AIPN BU, sygn. 831/7403, Akta kontrolne w sprawie Pajdaka Włodzimierza, Odpis postanowienia NSW z 8 II 1946, k. 14; *Ibidem*, Zawiadomienie o zwolnieniu więźnia, 2 III 1946, k. 16; AIPN BU, sygn. 872/2322, Zarządzenie WSR w Lublinie, 7 II 1951, k. 58.

XXIII Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta

20 lutego 2022 r. odbył się Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta. Turniej był imprezą otwartą i przeprowadzony został w trzech kategoriach wiekowych.

Końcowa klasyfikacja przedstawia się następująco:

Kategoria wiekowa 10 – 15 lat:

- Pierwsze miejsce i Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta: **Julia Tatysiak**
- Drugie miejsce: **Damian Woźnicki**
- Trzecie miejsce: **Filip Maksymiuk**
- Czwarte miejsce: **Martyna Suchań**

Kategoria wiekowa 16 – 20 lat:

• Pierwsze miejsce i Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta: **Jakub Iwaniszczuk**

• Drugie miejsce: **Maciej Lodowski**

Kategoria wiekowa od 21 lat i wyższ:

• Pierwsze miejsce i Puchar Wójta Gminy Ruda-Huta: **Arkadiusz Walczuk**

• Drugie miejsce: **Gracjan Suchocki**

• Trzecie miejsce: **Wojciech Chmiel**

Skład sędziowski: **Małgorzata Suchań, Agnieszka Suszczyk i Sylwia Jankowska.**

Nagrody ufundowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Rudzie-Hucie wręczył Wójt Gminy Ruda-Huta **Kazimierz Smal.**

Iwona Matejuk

Wydawca: Biblioteka Publiczna Gminy Ruda-Huta, ul. Niepodległości 36, 22-110 Ruda-Huta, e-mail: biblioteka@ruda-huta.pl, www.biblioteka.ruda-huta.pl; **Grupa redakcyjna:** Iwona Borodej, Barbara Humeniuk, Marta Kordas, Paweł Maśluch, Andrzej Niemiec, Jarosław Walczuk; **Skład:** Marta Kordas; **Druk:** „A3 Drukarnia” Przemysław Litwiniuk, ul. Krzywa 42, 22-100 Chełm.